

13. Főiskolai hallgatók díszközgyűlése

A Magyar Főiskolai Hallgatók Nemzeti Szövetsége folyó hó 31-én, csütörtökön délután 5 órakor díszközgyűlést tart a városháza közgyűlési termében, amelyre a város közönségét ezúton is meghívja. A szövetség felhívja a magyar érzelmű egyetemi és középiskolai ifjúságot, hogy a díszközgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg, mert P. Ábrahám Dezső és gróf Teleki Pál külügyminiszter hozzájuk beszédet fognak intézni.

Szeged és Vidéke XVIII. (1919) július 30. 2. oldal

14. A magyar ifjúság a nemzeti kötelesség útján

A Magyar Főiskolai Hallgatók Nemzeti Szövetsége folyó hó 31-én, csütörtökön délután 5 órakor díszközgyűlést hívott össze a városháza nagytermébe. A gyűlés szónokai kivétel nélkül az ifjúság nemzeti gondolkodásának és nemzeti érzésének fontosságát hangsúlyozták. A hallgatóság többször lelkes tapsokkal szakította félbe a beszédet. A díszközgyűlést valamivel öt óra után nyitotta meg a szövetség elnöke, Molnár Miklós. Beszédét Petőfi halálának évfordulójához kapcsolja, és Petőfiben a hazájáért lelkesedő ifjúság eszményére emlékeztet. Azóta nagyon megváltozott az ifjúság gondolkodása, téveszmék követőikhez szegődött, és pártoskodásokat túrt meg táborában. A szent évfordulón újból kibontja a magyar ifjúság a nemzeti gondolkodás lobogóját, és ez figyelmeztetés kíván lenni azok számára, akik még óvatosan félrevonulva lesik, ki lesz a győztes. De figyelmeztetés azok számára is, akik a nemzeti eszme ellen vannak, hogy el fog spórní a nemzeti gondolkodású ifjúság mindenkit, ha ellene mer támadni.

Az elnök megnyitó szavai után Antal István tartott hatásos beszédet. A háború és a két legutóbbi forradalom felrázta az ifjúságot közönyéből, ki akar lépni eddigi passzivitásából, hogy a nemzeti eszme jegyében szervezkedve részt vegyen az ország jövőjének kialakításában. Ez nem politizálás, hanem kötelesség. hangsúlyozza, hogy az ifjúság nem pártérdekek vagy osztályérdekek megvédésére szervezkedik, egyetlen célja a nemzet egységének megmentése, és mindenkor fölül kívánja helyezni a nemzet ügyét az egyes pártok és osztályok ügyének. Hosszasán cáfolja a nemzetköziség eszméjének helytelenségeit, az ifjúság csakis a valósi demokrácia és a szociális szellemtől átítatott nemzeti gondolat jegyében kíván küzdeni. Ideálja az ifjúságnak egy olyan nemzeti közösség megteremtése, amelyben egyenlőek az életfeltételek és amelyben az érvényesülés kizárólag a tehetség és a munka alapján lehetséges.

Ezután P. Ábrahám Dezső miniszterelnök szólalt fel, többek közt következőket mondva:

– Kedves fiatal barátaim! Látjátok, munkából jöttem. Nem is ünnepi szózatot akarok hozzátok intézni, csak azt a munkát, amelynek apoteozisát oly szépen kifejtette az én két fiatal barátom, akarom előttem ismertetni, mint az egyetlen nemzetmentő eszközt. Úgy látom, igaz az, hogy a szenvedések acélozzák és tisztítják az emberi lelket és jellemet. Az öt éves háborúnak szenvedései a magyar

ifjúságból kiváltották az önfeláldozó, becsületes munkakészséget, törhetetlen hazaszeretetet. Mintha megváltoztak volna az idők, egészen más gondolatvilágot látok itt, mint amilyent csak nemrég is láttam. A magyar fiatalság a háború utolsó éveiben nem töltötte be azt a szerepet, amelyet tőle mindenki joggal elvárhat. Úgy látom, hogy most újra elfoglalja azt a pozíciót, amelyre őt egy nemzet élethivatása kell, hogy emelje. Jól tudjuk, hogy Magyarország mindig poliglott állam volt, de a nemzet nagy faji ereje ennek dacára is megtartotta a magyar nemzet vezető szerepét. A magyar nemzetben mindig meg volt a faji együttérzés tudata, és mindig meg volt benne a csüggedés tökéletes kizárása. (Hosszan tartó lelkes éljenzés.) Meg volt nálunk a turáni átok is, de ne feledjük, hogy a turániaknak kétféle tulajdonsága volt: a józan higgadtság, amely a finn-ugor népcsaládot jellemzi s a bátor válallkozási szellem, amely a török-tatár népcsaládban van meg. Ezt a két tulajdonságot a magyarság mindig egyesíteni tudta magában, s ezért bízom abban, hogy a mostani átmeneti idő sem lesz végleges csapás és szerencsétlensége a nemzetnek, hanem csak egy rossz álom, melyből előbb-utóbb kell, hogy soha nem remélt nagyságra keljen fel a magyarság (Lelkes éljenzés.) Elsősorban a fiatalság kötelessége, hogy a magyar nemzeti államot most újból kiépítse. Egy nemzetet csak az ernyedetlen, becsületes munka, a kulturális emelkedettség tehet nagygyá. A magyar fiatalságnak fokozottabb kötelessége megmutatni, hogy a magyar faj van hivatva arra, hogy ezt a hegemoniát továbbra is megtartsa azon a területen, amelyért ezer éven keresztül annyit vértett. (Úgy van, lelkes éljenzés.) Vigyázzatok a pálya megválasztására. A magyarság a humanitárius eszmék és pályák iránt nagy előszeretettel viseltetett, de tudjuk, hogy az újabb kor mindinkább a realitások felé törekszik. Igyekeztek tehát a magyar ifjúság e reálisabb életpályák felé törekedni, mert ez teszi erőssé nemcsak őket, hanem egyszersmind gazdaggá, kulturálttá a magyar nemzetet is. Nektek magasabb átlagműveltséget kell elsajátítanotok, mint bárkinek a világon, mert ti nemcsak idehaza kell, hogy apostolok legyetek, hanem ki kell menneteke a külföldre, még nélkülözések árán is, hogy hirdessétek ennek a nemzetnek jogosultságát, hogy visszanyerje azt az alakulatot, amelyet ezer éven keresztül megtartott. (Lelkes éljenzés.) Látjuk, hogy a körülöttünk élő kis államok hogyan működtek a háború előtt. Elég csak a szokolisták munkáira hivatkoznom, akik mindenütt hirdették a maguk vélt igazát. nekünk jogunk és kötelességünk hirdetni azt, hogy egyedül a magyarság hivatott ezen a területen egységes államot alakítani. Tanuljatok, de egyúttal tanítsátok, vezessétek azt az elemet, amely – fájdalom – kisiklott a magyar intelligencia kezéből. Ti legyetek vezérek, akik ezeket a szerencsétleneket a nemzetköziség talajáról visszavezetitek az ősmagyar nemzeti talajhoz. A magyar intelligenciának nagy adóssága van a nemzettel szemben a múltban és még nagyobb az adóssága a jövőre nézve. A ti kötelességetek törleszteni: a nemzet kulturális színvonalának emelését. ragadjátok ki az illetéktelen vezetők kezéből a hatalmat, akik visszaélnék ezzel a hatalommal, mely őket soha meg nem illette. Az ötéves háború a fiatalság tanulmányait a legnagyobb mértékben megzavarta.

A régebbi kormányok bizonyos könnyítéseket tettek a tanulmányok folytatása terén. Nem akarnám ezt abban az értelemben folytatni, hogy a könnyítés egyenlő legyen a tudatlansággal, de ha sikerül az országnak visszahódítása, remélem abban a helyzetben lesz a kormányzat, hogy a formalitások tekintetében könnyítéseket tehet.

A nagy ovációval fogadott szónoklat után Teleki Pál gróf külügyminiszter mondott általános figyelemmel hallgatott beszédet.

– Ha úgymond Magyarországnak mint független és önálló államnak szekere rúdját akarjuk irányítani, akkor ezt nem lehet felelős vagy felelőtlen egyének kezére bízni, hzanem közvéleménynek kell ebben kialakulni, s ez a közvélemény kell hogy részben irányítson, részben támogasson bennünket. A fiatalság kötelessége, hogy e tekintetben segítségünkre legyen. Mi tette naggyá az angol nemzetet? Az, hogy mindenütt bele tudja élni magát az idegen körülményekbe, s meg tudja érteni, anélkül, hogy maga is azzá alakulna át, az idegenek lelkületét, gondolkodását, s ebből szűri le a világpolitikának irányító – amint látjuk igen szerencsésen irányító – gondolatait és tapasztalatait. Nem akarom magunkat az angolokhoz hasonlítani, egy világhatalom tetőfokán álló nemzetet és a mi nemzetünket a mai szerencsétlenségében nehéz lenne párhuzamba állítani. De méltóztassanak megszívlelni azt, hogy mennyire fontos, hogy amikor visszanyertük 1526 óta elvesztett függetlenségünket, szabad akaratunkat, akkor ezt úgy irányíthassuk, hogy bele tudjuk illeszteni azokba a körülményekbe, amelyek a világon rajtunk kívül folynak s amelyek irányításába mi csak egyike vagyunk a sok erőnek.

Ezután kimutatja, hogy nem tudománytalan dolog nemzetinek lenni, nem el-lenkezik ez a civilizációval, s nem túlhaladott álláspontra mint ahogy azt sokan szeretik hirdetni. A nemzetköziség nem egy további stádium, mert a nemzetek éppúgy, mint a tájak, mint az állatfajok s mint minden a világon, ami a föld felszínén él, keletkezik és elmúlik, elmúlnak a nagyobb életközösségek is. De ezek az életközösségek csak lassanként alakulnak ki, lassanként fejlődnek és épp oly lassan múlnak ki. A nemzettől a nemzetköziséghez nem egy lépés vezet, azt nem lehet egy óra alatt megoldani. Látjuk, hogy az utóbbi időben mindenütt széles e világon erősödik a nemzeti eszme, ami természetes következménye annak az abszurditásig vitt nemzetköziségnek, mely a természetes folyamatot akarja átalakítani. A természetes élet erőszakos átalakítása pedig csak a halál lehet.

Ezután a díszközgyűlés egyhangú lelkesedéssel a következő határozati javaslatot fogadta el:

„A Magyar Főiskolai Hallgatók Nemzeti Szövetsége, mint egy test, egy lélek, sorakozik azok mögé, akik az ezeréves Magyarországot a bolsevizmus karjaiból akarják kiragadni, s ha kell, vérét is áldozza a nemzeti eszme diadalra juttatásáért.”

Molnár Miklós zárószavai után a lelkes hangulatban lefolyt díszközgyűlés véget ért.

Szegedi Napló LXII. (1919) augusztus 1. 1. oldal